

ARKISTOLÖYTÖJÄ JA JULKAISUVIRRRAN HELMIÄ

ÄÄNITEVALIKOIMA TUNTUU RAJATTOMALTA, PLARAA SITTEN KIVIJALKAPUODIN LAAREJA TAI NETIN SYÖVEREITÄ. RINNAKKAIN ON SAATAVILLA PAITSI UUTUUKSIA MYÖS ISO OTOS AIEMMIN JULKAISTUA MUSIIKKIA.

TEKSTI JA KUVA MATTI KOMULAINEN

Massiivinen ja silti vivahteikas. Sitä on **Pink Floydin** ja sen jäsenten sooloprojektien saundi. Monille mahtilive Delicate Sound of Thunder on yhä ykkösreferenssi – ja syystä. Puunattu ja täydennetty tallenne vie keskelle elokuun 1988 spektaakkelia, joka säkenöi komeammin kuin koskaan. **Roger Waters** haastaa klassikon livepaketillaan, joka taltioi basistin turneen 2017–18. Osin sama materiaali tuottaa erilaisen elämyksen, onhan aika ja tekijä toinen. Näin myös käy, kun **Nick Mason** tutkii bändin psykedeliavetoista varhaistuotantoa. Rumpali avaa ensilevyjä sykäyttäen: saavutukset nousivat suvereenisti kollegojen rinnalle.

Samaa henkeä huokuu **Dream Theater**. Metalliprogressa määrä korvaa usein laadun, mutta jenkkipopla erottuu kilpailijoista tyyliänsä. Tuore monimedia paketoit Metropolis Pt. 2: Scenes from a Memory (1999) -platan, urapöytäkirjoja ja uusia teoksia. Jälki vakuuttaa visuaaleista erottelemaan äänikuvaan.

Péter Eötvöskin ammentaa näyttämöltä. Senza sangue lainaa Béla Bartókin Herttua Siniparran linnaa (1911). Ooppera vyyryttää suuria tunteita makaaberisti, onhan päähenkilö sarjamurhaaja. Säveltäjän nimikkosalin Budapestissa kasvaa muokattavine akustiikkoinen albumin yhdeksi avaintekijäksi. Samassa salissa konsertoi **Keith Jarrett** 2016. Nyttämmin kiertueet sairautensa vuoksi jättänyt pianisti virtaa musiikkia vapautuneesti. Inspiroiva tila välittyy 12-osaisesta improvisaatiosta, joka päättyy bluesiin. Hiljentävät hyvä-

tit. **Jimi Hendrix** puolestaan soitti kaksois-keikan Mauilla heinäkuussa 1970, kuusi viikkoa ennen kuolemaansa. Trooppinen myrsky vesitti menoa, mutta nyt vierailusta on loihdittu digimagialla komea dokumentti. Filmiaineisto on kirjaimellisesti toisesta maailmasta.

Eaglesin Live from the Forum MMXVIII esittelee vanhan kaartin lisäksi nuorta polvea. Jälki yllättää. Vaikka perustajista on läsnä enää Don Henley, klangi on kuin silloin ennen. Näin myös **Stevie Nicksillä** ja **Iron Maidenilla**. Mennyt katoaa, ja tuttu musiikki potkii vimmatusti vuosikymmeniä katsomatta. **Ennio Morricone** erottuu porukasta. Ikoniset leffatunnarit laukaisevat kuvien virran välittömästi, mutta harva bongaisi säveltäjän kuvista. Live-bl-

ray korjaa tilannetta antamalla mestarille tahtipuikon ison orkesterin keulilla.

Stanley J. Zappa raivaa oman polkunsaa avoimella triotyöskentelyllä. Saksfonisti johdattaa syville vesille pelottomasti, velvoittaaahan verenperintö Frank Zappan veljenpoikana. Soitteet palkitsevat mukaan uskaltautuvan freeseillä ideoilla ja katsantoa avartavilla sointiyhdistelmillä.

Polo G on urbaanin drill-räpin iso nimi. The Goatin pahaenteinen kuvasto ja karstittu tuotanto ilmentävät tämän hetken yhtä amerikkalaista mielenmaisemaa. Keskiöön nousee bassojyly, jonka verkkainen löngytys kuulostaa kolkolta tässä kontekstissa.

Suad Khalifa sommittelee töissäään valoa ja varjoja dynaamisesti. Waves kaar-

tuu nasevasta indiepopista rockin ärhentelyyn ja syvästä rytmikasta lyyriisiin oivalluksiin. Teksteistä kirkastuu agenda: lohduttaa ja yhdistää samoin tuntevia tässä kovassa ajassa.

Musiikin yleismaailmallinen luonne korostuu **Ave Rockissa**. Argentiinassakin tehtiin progea, joka kytkeytyy ilmaisultaan genren pioneereihin Genesisistä Yesiin. *Espacios* (1977) jatkaa kunniakkaasti sinfonista progeilua kitaroin, uruin ja syntetisaattorein.

Arkistot avaavat uusia näkymiä musiikkiin eri tavoin. **Joni Mitchellin** ensiaskeleet kattava boksi tiukkuu demoja, liveä ja julkaisemattomia teoksia. Varhaisuraan 1963–67 mahtuu siten kaikkea intiimeistä lauluista folkvakioihin à la John Hardy. *From Elvis in Nashville* puolestaan palauttaa juurilleen kesäkuun 1970 sessiot. **Elvis Presley** tutki eklektistä materiaalia, ja nyt vedot kuullaan ilman orkestrointeja lep-poisan läpän raottaessa tähden siviiliminnä. Valikoima **Françoise Hardy**n levystöä näyttää laulaja-lauluntekijän monitaiturina. Yé-yé-hassuttelun jatkoksi syntyi koskettavia chansoneja sekä tulkintoja niin Serge Gainsbourgin kuin Poets of the Fallin biiseistä. **Homage** kartoittaa ansiokkaasti **Hephzibah Menuhinin** uraa. Hän jäi viulistiveljensä Yehudin varjoon mutta oli omillaan maailmanluokan pianisti. Se ilmenee ranskalaisen elokuvantekijän Bruno Monsaingeonin dokumentista, johon on poimitu välähdyksiä vuosilta 1933–80.

Trio **Peltomaa, Fraanje & Perkola** muokkaa eilisen löydöistä elektro-akustista ambientia. Laulu, viola da gamba, piano ja koneet kohtaavat *Æ*erilla. Hildegard von Bingenin kaltaiset keskiajan kiteytymät resonoivatkin syvällä sisimmässä. **Hellen Weiß** ja **Gabriel Schwabe** tutkivat kahden säveltäjäsuuruuden varhaistöitä. Kodály ja Ligeti tuodaan iholle viulistin ja sellistin soolo- ja duosoitteina puiseen lämpimästi. Neljä vuosikymmentä yhteistyötä kuuluu taas **Fred Frithin** ja **Ikue Morin** otteissa. *A Mountain Doesn't Know It's Tall* tehtiin läppärillä ja kotitekoisilla "soittimilla". Tulos? Ilkikurista leikkiä äänillä. **Frank Woestessa** on vastaavaa särmää. Pianisti-sormiomiehen *Pocket Rhapsody II* sykkii vahvalla pulssilla, jonka jazzkivintetti luo yhdessä ihmisäänien kanssa.

Suosikkialbumeja palautetaan kiertoon monessa kuosissa. **Rammstein** luottaa debyyttinsä kestotehoon ja on remasteroinut *Herzeleid*istä XXV-version lisukkeita. Näin myös **Pearl Jam** ikonisine MTV-unplugged-keikkoineen. **Neil**

Young puolestaan magnetoi *After the Gold Rushin* 50-vuotispainosta *Wonderin'*-tuplavedoin.

Kun arkistossa riittää syvyyttä, faneja paapotaan kuten **Motörhead**, **Wilco**, **Linkin Park** ja **Kinks**. *Ace of Spades* -rymistely kruunataan vuoden 1981 livelevyllä, *Summerteeth* kolmella lisä-cd:llä liveä ja muita ekstroja sekä *Hybrid Theory* ja *Lola* niin ikään bonuslevyn keikka-, demo- ja vaihtoehtomiksausottein.

Johnny Cashin, **St Germainin**, **Deftonesin** ja **Spandau Ballet'n** vuosikertatyöt vuorostaan asetetaan remix-kontekstiin. Kantritähden ikivihreitä ylevöittää *The Royal Philharmonic Orchestra*, *Tourist*-levyn nu-jazzia päivittää liuta klubisäättäjiä, *White Pony*n alt.metallia ruuvaa uusille jengoille *Clams Casinon* kaltaisista visionääreistä koottu joukkue, ja uusromanttisten popparien hittikimara soke-roidaan 12-tuumaisin herkuin. ■

ESITTÄJÄ	TEOS	JULKAISIJA	FORMAATTI
Pink Floyd	<i>Delicate Sound of Thunder</i>	Warner	2 cd, bluray, dvd
Roger Waters	<i>Us + Them</i>	Sony	2 cd, bluray
Nick Mason's Saucerful of Secrets	<i>Live at the Roundhouse</i>	Sony	2 cd, bluray, dvd
Dream Theater	<i>Distant Memories. Live in London</i>	Sony	3 cd, 2 bluray, 2 dvd
Péter Eötvös	<i>Senza sangue</i>	BMC	cd
Keith Jarrett	<i>Budapest Concert</i>	ECM	2 cd
Jimi Hendrix Experience	<i>Live in Maui</i>	Sony	2 cd, bluray
Eagles	<i>Live from the Forum MMXVIII</i>	Warner	2 cd, bluray
Stevie Nicks	<i>Live in Concert. The 24 Karat Gold Tour</i>	BMG	2 cd, dvd
Iron Maiden	<i>Legacy Of The Beast. Nights Of The Dead / Live in Mexico City</i>	Warner	2 cd
Ennio Morricone	<i>Morricone Conducts Morricone</i>	Euro Arts	bluray
Stanley J. Zappa	<i>Muster Point</i>	We Jazz	lp
Polo G	<i>The Goat</i>	Sony	2 lp
Suad	<i>Waves</i>	Svart	lp
Ave Rock	<i>Espacios</i>	Mondo Svart	lp
Joni Mitchell	<i>Archives. Volume 1</i>	Rhino	5 cd
Elvis Presley	<i>From Elvis in Nashville</i>	RCA	4 cd
Françoise Hardy	<i>Le Coffret Essential. Volume 2</i>	Warner	10 cd
Hephzibah Menuhin	<i>Homage</i>	Warner	9 cd, 2 dvd
Peltomaa, Fraanje & Perkola	<i>Ær</i>	Fuga Libera	cd
Hellen Weiß & Gabriel Schwabe	<i>Kodály / Ligeti</i>	Naxos	cd
Fred Frith & Ikue Mori	<i>A Mountain Doesn't Know It's Tall</i>	Intakt	cd
Frank Woeste	<i>Pocket Rhapsody II</i>	ACT	bluray
Rammstein	<i>Herzeleid XXV</i>	Universal	cd
Pearl Jam	<i>MTV Unplugged</i>	Sony	cd
Neil Young	<i>After the Gold Rush 50th Anniversary Edition</i>	Reprise	cd
Motörhead	<i>Ace of Spades</i>	BMG	2 cd
Wilco	<i>Summerteeth Deluxe Edition</i>	BMG	4 cd
Linkin Park	<i>Hybrid Theory 20th Anniversary Edition</i>	Warner	2 cd
Kinks	<i>Lola Versus Powerman and the Moneygo-round Part One</i>	BMG	2 cd
Johnny Cash	<i>Johnny Cash and The Royal Philharmonic Orchestra</i>	Sony	cd
St Germain	<i>Tourist 20th Anniversary Travel Versions</i>	Warner	cd
Deftones	<i>White Pony 20th Anniversary Deluxe Edition</i>	Warner	2 cd
Spandau Ballet	<i>40 Years. The Greatest Hits</i>	Warner	3 cd